ENVIRONMENTAL JUSTICE FOUNDATION

Protecting People and Planet

ลดอย่างไรให้ยั่งยืน

ผลกระทบของการผลิตและบริโภคพลาสติกของประเทศไทย และฉากทัศน์ในการแก้ไขปัญหา

ตุลาคม 2567

ลดอย่างไรให้ยั่งยืน

ผลกระทบของการผลิตและบริโภคพลาสติกของประเทศไทย และฉากทัศน์ในการแก้ไขปัญหา

โดย มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice Foundation - EJF)

เอกสารและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับรัฐบาลไทยก่อนการประชุมครั้งที่ 5 (INC-5) ของคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลในการจัดทำมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ระหว่างประเทศด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางทะเล (สนธิสัญญาพลาสติกโลก)

การผลิตพลาสติกอย่างยั่งยืน: พันธกิจเร่งด่วนของมนุษยชาติ

ในวันที่ 2 มีนาคม 2565 ที่ประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environmental Assembly: UNEA) ได้มีมติที่ 5/14 กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาล ประกอบไปด้วยตัวแทนประเทศทั่วโลก เพื่อจัดทำ "สนธิสัญญาพลาสติกโลก"[1] โดยกำหนดว่าสนธิสัญญาดังกล่าวจะต้องครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตของพลาสติก และมีเป้าหมายคือการผลิตและบริโภคพลาสติกในระดับที่ยั่งยืน

เอกสารเชิงนโยบายนี้นำเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ว่า การผลิตและบริโภคพลาสติกของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ไม่ยั่งยืน และได้นำเสนอข้อมูลตั้งต้นสำหรับการพิจารณาตั้งเป้าการลดการผลิตพลาสติก โดยมีวัตถุประสงค์นำเสนอข้อมูลและมุมมองที่จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลในห้วงจังหวะที่การเจรจาจัดตั้งสนธิสัญญาพลาสติกโลก กำลังจะเข้าสู่การประชุมครั้งที่ห้าและสุดท้าย (fifth intergovernmental negotiating committee meeting: INC-5) ในเดือนพฤศจิกายนที่จะถึงนี้ โดยในการประชุม INC-5 นี้ คาดว่าการผลิตพลาสติกจะเป็นประเด็นที่จะมีการถกเถียงกันมาก

ข้อมูลที่นำเสนอโดยสังเขป

- อุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกปฐมภูมิของประเทศไทยก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก **27.3 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO2e) ต่อปี** เท่ากับปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปล่อยจากรถยนต์ **5.9 ล้านคัน**ในหนึ่งปี และเท่ากับ **7.3%** ของปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยในหนึ่งปี - เกือบ 50% ของปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการเกษตร

- จากการประเมินแนวทางการลดการผลิตพลาสติกผ่านหลากกลายฉากทัศน์ EJF พบว่า **ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะลดการผลิตพลาสติกได้มากถึง 20 - 36%** ด้วยการเลิกผลิตพลาสติกที่ไม่ปลอดภัย ไม่ยั่งยืน และไม่มีความจำเป็นบางประเภท และการพัฒนาระบบการใช้ซ้ำและการเติม หรือการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

- ภายใต้โครงการทะเลปลอดขวด (Bottle Free Seas) EJF ได้ร่วมกับกรุงเทพมหานครฯ เพื่อติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม 10 จุดในกรุงเทพมหานครฯ ในระยะเวลาเพียงปีกว่า จุดเติมน้ำดื่มเพียง 10 จุดลดการใช้ขวดพลาสติกได้ถึง **1 ล้านขวด**

BOTTLE FREE SEAS

การผลิตพลาสติกที่ยั่งยืนคืออะไร

ในการเจรจา INC ที่ผ่านมา การควบคุมปริมาณการผลิตพลาสติกกลายเป็นประเด็นที่มีการโต้เถียงค่อนข้างมาก ตัวแทนจากประเทศเปรูและประเทศรวันดาได้เสนอให้มีการประชุมระหว่างสมัยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการผลิตพลาสติก เพื่อพิจารณาหาทางออกในประเด็นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอนี้ไม่ได้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

EJF มองว่า ข้อบทว่าด้วยการผลิตพลาสติกอย่างยั่งยืนไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากตัวแทนประเทศต่าง ๆ ในการเจรจาไม่มีข้อตกลงร่วมกันว่าการผลิตพลาสติกที่ยั่งยืนควรนิยามอย่างไร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนในประเด็นนี้ EJF ขอเสนอหลักเกณฑ์ 3 ประการเพื่อใช้ประเมินความยั่งยืนในการผลิตและบริโภคพลาสติก โดยการผลิตและบริโภคพลาสติกที่ยั่งยืนต้องผ่านเกณฑ์ทั้ง 3 จึงจะถือว่ายั่งยืน

หลักเกณฑ์เหล่านี้ถือเป็นข้อเสนอเบื้องต้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนในประเด็นดังกล่าว ในการจัดทำหลักเกณฑ์นี้ EJF ได้ทบทวนวรรณกรรมและข้อเสนอแนะของตัวแทนประเทศในการเจรจาสนธิสัญญาพลาสติกโลกรอบที่ผ่าน ๆ มาโดยละเอียด

เกณฑ์ที่ 1:

การผลิตพลาสติกถูกปรับลดให้อยู่ในระดับที่มนุษยชาติจะสามารถหลีกเลี่ยงวิกฤติหลักสามประการ (triple planetary crisis) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และมลพิษ

เกณฑ์ที่ 2:

การผลิตพลาสติกอยู่ในระดับที่ไม่ได้นำไปสู่การขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงสิทธิในการมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด มีสุขภาวะที่ดี และยั่งยืน

เกณฑ์ที่ 3:

ยุติการผลิตพอลิเมอร์และผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความปลอดภัย ความยั่งยืน และความจำเป็น ดูรายละเอียดของเกณฑ์ได้ในบทอ้างอิง[2]

ปล่องแฟลร์ในจังหวัดระยอง, 2567, ภาพโดย: EJF

การผลิตพลาสติก: วิกฤติแห่งความไม่ยั่งยืน

หลักฐานทางวิทยาศาสร์ชี้ชัดแล้วว่า การผลิตพลาสติกของโลกอยู่ในระดับที่ไม่ยั่งยืน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงเกินไปเช่นกัน ในปี 2567 ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติลอร์เรนซ์เบิร์กลีย์ (Lawrence Berkeley National Laboratory: LBNL) ได้มีรายงานที่ประมาณการไว้ว่า หากการผลิตพลาสติกโลกยังคงเพิ่มขึ้นในอัตราปัจจุบัน **การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมพลาสติกปฐมภูมิจะใช้งบประมาณคาร์บอนโลกมากกว่า 25% ภายในปี 2593**[3] พันธมิตรโลกเพื่อการเปลี่ยนผ่านจากการเผา (Global Alliance for Incinerator Alternatives: GAIA) นำข้อมูลจากรายงานของศูนย์ปฏิบัติการ LBNL มาใช้เป็นฐานในการประมาณการต่อเนื่อง และพบว่า **การผลิตพลาสติกเพียงอย่างเดียวจะใช้งบประมาณคาร์บอนโลกหมดในปี 2603 – 2626**[4]

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมพลาสติกไม่ได้เป็นผู้ก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกแต่เพียงผู้เดียว ในความเป็นจริงงบประมาณคาร์บอนโลกจึงมีแนวโน้มว่าจะหมดลงเร็วกว่านั้นมาก

ภายใต้อัตราการผลิตพลาสติกและการก่อกำเนิดขยะในปัจจุบัน ปริมาณการรั่วไหลของพลาสติกลงสู่ทะเลจะสูงถึง 90 ล้านตันต่อปีในปี 2573[5] ภายในปี 2573 จะมีพลาสติกที่กลายเป็นขยะไปแล้วถึง 33,000 ล้านตัน[6] 85 เท่าของน้ำหนักของมนุษย์กว่า 8 พันล้านคนบนโลกในปัจจุบัน[7]

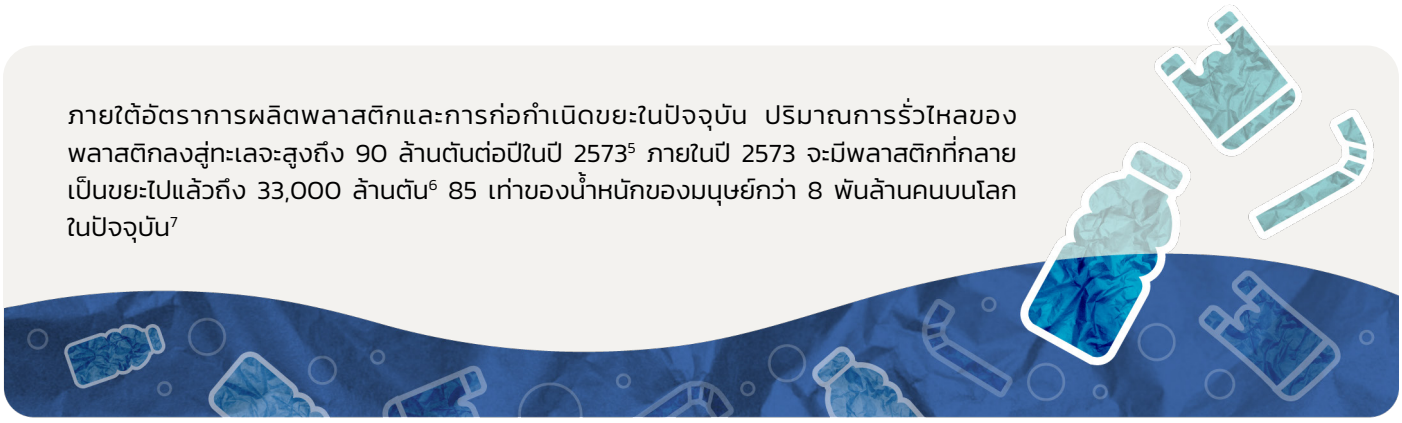

ในขณะเดียวกัน กฎหมายระหว่างประเทศมีมาตรการที่ครอบคลุมเพียง 1 – 6% ของสารเคมีในพลาสติกและที่ใช้ในการผลิต[8] งานวิจัยต่าง ๆ พบว่าไมโครพลาสติกและสารเคมีที่ไม่มีการควบคุมอย่างเพียงพอได้ปนเปื้อนระบบนิเวศ ห่วงโซ่อาหาร และร่างกายมนุษย์[9] ความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตพลาสติกและการละเมิดสิทธิมนุษยนชน ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศจากกระบวนการปิโตรเคมีและการผลิต การรั่วไหลของเม็ดพลาสติกลงสู่ท้องทะเล และการสูญเสียระบบนิเวศ ถูกหยิบยกมาอภิปรายอย่างละเอียดในรายงานของผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติ มาร์คอส ออเรลลาโน (Marcos Orellano)[10]

ปัจจุบัน อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งมีพลาสติกเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์หลัก เป็นหนึ่งในภาคส่วนที่ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของเชื้อเพลิงฟอสซิล[11] และยังเป็นแหล่งลงทุนใหม่ของอุตสาหกรรมฟอสซิลท่ามกลางการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานหมุนเวียน รายงานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และการวิเคราะห์การเงินพลังงาน (Institute for Energy Economics and Financial Analysis: IEEFA) ที่ตีพิมพ์ในปี 2567 ระบุว่าการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอื่น ๆ จะทำให้อุปสงค์ต่อพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวลดลง ทว่าบรรษัทน้ำมันและก๊าซขนาดใหญ่ที่ควบคุมห่วงโซ่อุปทานได้เบ็ดเสร็จต่างกำลังลงทุนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว[12] ซึ่งเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่หลีกเลี่ยงได้ด้วยการจัดตั้งระบบการใช้ซ้ำ รายงานของ IEEFA ส่งคำเตือนถึงนักลงทุนและผู้ประกอบการว่า "หากการขยายอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในขณะที่อุปสงค์ลดลง ผลลัพธ์คือสภาวะอุปทานล้นเกิน ซึ่งจะกระทบกำไรและผลตอบแทน"

การผลิตพลาสติกของประเทศไทยยั่งยืนหรือไม่

เพื่อประเมินว่าการผลิตพลาสติกของประเทศไทยยั่งยืนหรือไม่ EJF ได้ทดลองใช้ตัวชี้วัดตามเกณฑ์ที่เราได้เสนอแนะข้างต้น ดังนี้: การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (เกณฑ์ที่ 1) การก่อเกิดขยะ (เกณฑ์ที่ 1) มลพิษ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิทธิมนุษยชน (เกณฑ์ที่ 1 และ 2) และความปลอดภัย ยั่งยืน และความจำเป็นของพอลิเมอร์และผลิตภัณฑ์พลาสติก (เกณฑ์ที่ 3)

การประเมินของ EJF พึ่งพาข้อมูลที่เข้าถึงได้โดยสาธารณชน การประเมินที่ครบถ้วนและละเอียดกว่านี้จะเป็นไปได้ถ้าข้อมูลการผลิตพลาสติกได้รับการเปิดเผยโดยละเอียด เพื่อขอข้อมูลดังกล่าว EJF ได้ทำหนังสือถึงสถาบันพลาสติก อุตสาหกรรมมูลนิธิ (สถาบันพลาสติก) และกระทรวงอุตสาหกรรมในเดือนกันยายน 2567 แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับ ณ เวลาของการตีพิมพ์เอกสารฉบับนี้ (ตุลาคม 2567)

การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมพลาสติกปฐมภูมิไทย

ในการประเมินปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกปฐมภูมิในประเทศไทย EJF ใช้อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอน (emission factor) ของพลาสติกแต่ละประเภทที่ประเมินโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก[13] เราใช้ข้อมูลการผลิตพลาสติกของประเทศไทยในปี 2562 ซึ่งปรากฏในรายงานของสถาบันพลาสติก[14] โดยนำปริมาณการผลิตของพลาสติกแต่ละประเภทมาคูณกับอัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกของมันตามที่ปรากฏในรายงานขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก[15]

ทั้งนี้ อัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกของพอลิเมอร์แต่ละตัวที่รายงานโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกครอบคลุมขั้นตอนการขุดเจาะเชื้อเพลิงฟอสซิลไปจนถึงการผลิตเม็ดพลาสติก แต่แตกต่างกับรายงานของ LBNL เพราะไม่ได้รวมขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ซึ่ง LBNL (2567) คิดเป็น 17% ของก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่เกิดจากขั้นขุดเจาะ–ผลิตในระดับโลก นอกจากนี้ ในข้อมูลปริมาณการผลิตพลาสติกในปี 2562 ที่เราใช้ 20.4% ของเม็ดพลาสติกไม่ได้มีการจำแนกประเภท ในกรณีนี้ เราใช้อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอนที่ต่ำที่สุดในการคำนวณ (โพลิโพรพิลีน) ด้วยเหตุนี้ ตัวเลขในเอกสารฉบับนี้จึงถือได้ว่าเป็นการประมาณการขั้นต่ำ

รายละเอียดของวิธีการคำนวณสามารถดูได้ในภาคผนวก 1

จากชุดข้อมูลดังกล่าว EJF ประมาณการว่า การผลิตพลาสติกปฐมภูมิของประเทศไทยก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก **27.3 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO2e) ต่อปี** เท่ากับปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยจาก**รถยนต์ 5.9 ล้านคัน**ในหนึ่งปี[16]

ปริมาณดังกล่าวคิดเป็น **7.3% ของก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่ปลดปล่อยโดยประเทศไทยในปี 2562** (ประมาณ 372 ล้าน tCO2e) ไม่รวมภาคการใช้ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และภาคป่าไม้ สูงกว่าก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการของเสีย (4.53%) น้อยกว่าก๊าซเรือนกระจกจากภาคอุตสาหกรรมไม่กี่เปอร์เซ็นต์ (10.28%)[17] และเกือบกึ่งหนึ่งของภาคการเกษตร (15.23%)[18]

การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของการผลิตพลาสติกเทียบกับภาคส่วนอื่นในประเทศไทยในปี 2562

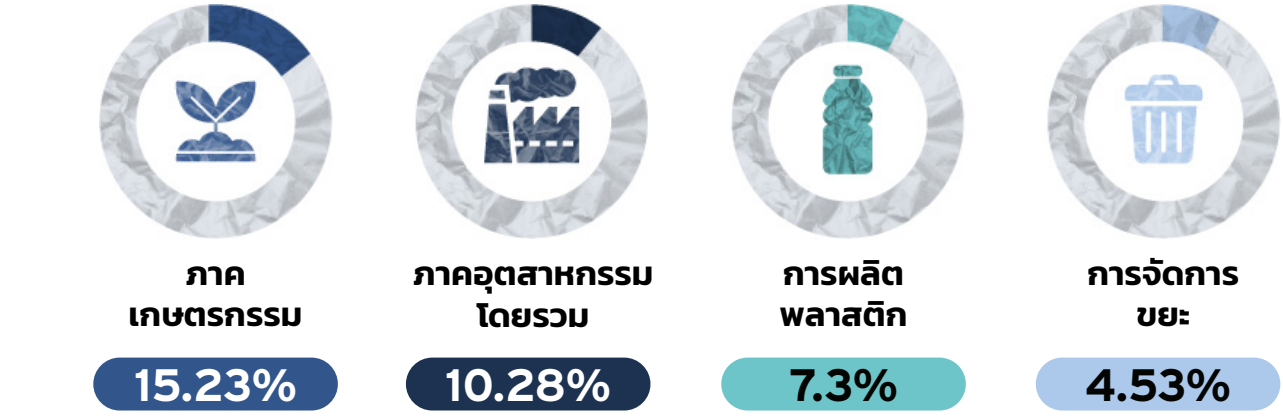

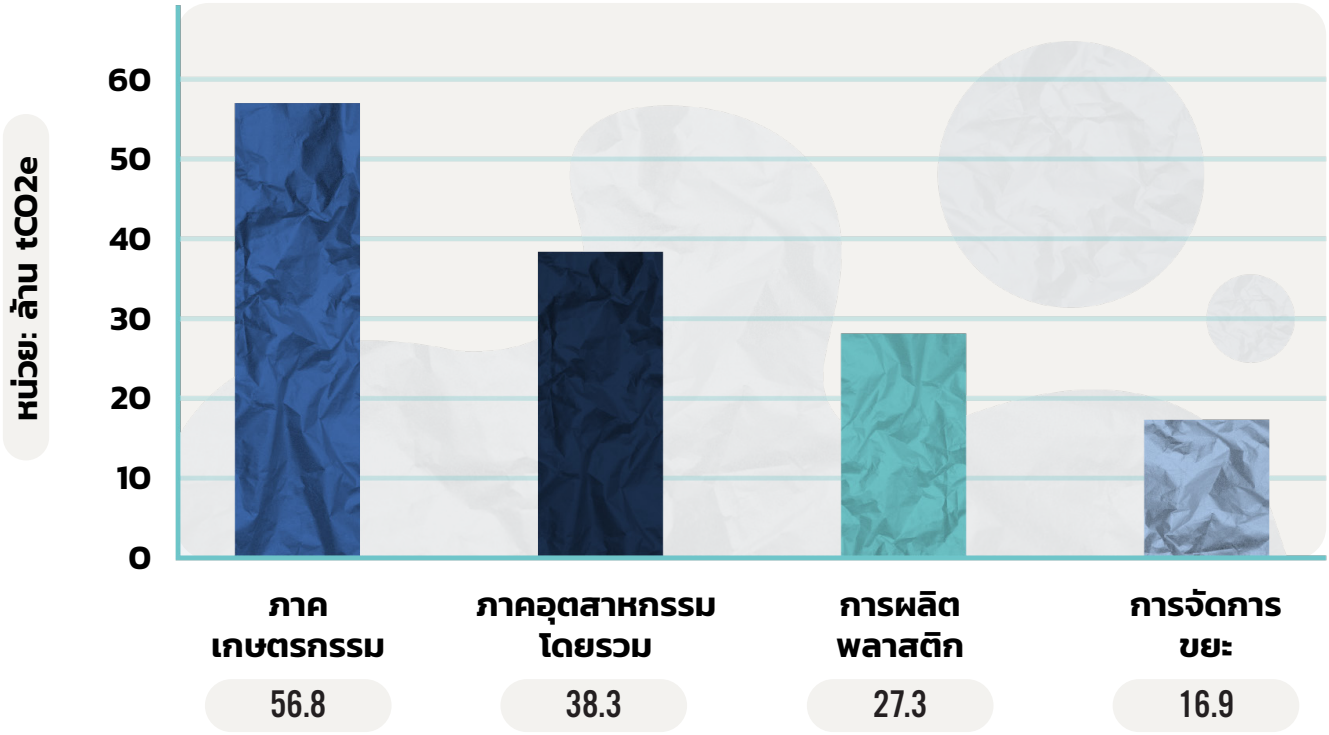

แหล่งข้อมูลสำหรับการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรกรรม, ภาคอุตสาหกรรมโดยรวม, และการจัดการขยะ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2565)

การก่อกำเนิดขยะ

สำหรับตัวชี้วัดของการก่อกำเนิดขยะ การประเมินของ EJF ตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานว่า พลาสติกไม่สามารถรีไซเคิลได้อย่างไม่รู้จบ โดยยึดถือข้อเท็จจริงว่า การรีไซเคิลและการจัดการขยะย่อมก่อให้เกิดมลพิษไม่มากก็น้อย[19] เพราะฉะนั้น พลาสติกที่ถูกผลิตขึ้นมาทุกชิ้นย่อมต้องกลายเป็นขยะและก่อมลพิษสักวันหนึ่ง ปัจจุบัน ประเทศไทยผลิตพลาสติก 9 ล้านตันต่อปี ตามข้อมูลของสถาบันพลาสติก ตราบใดที่เรายังไม่สามารถรีไซเคิลพลาสติกได้อย่างไม่รู้จบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อเท็จจริงคือพลาสติกทั้ง 9 ล้านตันจะต้องกลายเป็นของเสียหรือมลสาร ควรกล่าวอีกว่า รายงานฉบับหนึ่งประมาณการว่า ประเทศไทยผลิตพลาสติกทั้งหมด 7.97 ล้านตันต่อปี และ 36% คือพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ซึ่งมีอายุการใช้งานสั้นมาก[20]

การรีไซเคิลมักถูกมองว่าเป็นทางออกของปัญหาขยะพลาสติก แต่ในปี 2561 อัตราการเก็บเพื่อรีไซเคิลของประเทศไทยสำหรับพลาสติกหลัก 4 ประเภท ได้แก่ โพลิเอทิลีน เทเรฟทาเลต (Polyethylene Terephthalate: PET), โพลิเอทิลีนที่มีความหนาแน่นสูง (High Density Polyethylene: HDPE), โพลิเอทิลีนที่มีความหนาแน่นต่ำ (Low Density Polyethylene: LDPE), โพลิเอทิลีนที่มีความหนาแน่นต่ำเชิงเส้นตรง (Linear Low Density Polyethylene: LLDPE), และโพลิโพรพิลีน (Polypropylene: PP) ยังอยู่ที่ 17.6%[21] หากประเทศไทยสามารถพัฒนาระบบการรีไซเคิลให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมสหภาพยุโรป (European Union: EU) อัตราการรีไซเคิลพลาสติกทั้งหมด (ไม่ใช่แค่ 4 ประเภทหลัก) ยังเพิ่มขึ้นมาถึง 33% เท่านั้น[22] ซึ่งข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษระบุว่า ประเทศไทยก่อกำเนิดขยะพลาสติก 2 ล้านตันต่อปี[23] หากประเทศไทยสามารถรีไซเคิล 33% ของขยะพลาสติกทั้งหมดนั้น ปริมาณขยะพลาสติกต่อปีก็ยังสูงถึง **1.34 ล้านตันต่อปี**

หลุมฝังกลบขยะในจังหวัดระยอง, 2566, ภาพโดย: EJF

มลพิษ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และสิทธิมนุษยชน

มลพิษพลาสติกได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหารในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย เดือนพฤษภาคม 2567 เกิดการระเบิดที่ถังเก็บสารเคมีของบริษัทมาบตาพุด แทงค์ เทอร์มินอล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด (มหาชน) หรือ SCGC ซึ่งสารเคมีในถังเป็นผลพลอยได้ในการผลิตพลาสติก อุบัติภัยดังกล่าวส่งผลให้พนักงานรายหนึ่งเสียชีวิต และก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ[24] ก่อนหน้านี้ในปี 2565 ได้เกิดการรั่วไหลของสารเคมีจากโรงงานผลิตเส้นใย PET ของบริษัทอินโดรามา โพลีเอสเตอร์ อินดัสตรีส์ (นครปฐม) จำกัด (มหาชน)[25] และในปี 2564 ได้เกิดเหตุระเบิดและเพลิงไหม้ที่โรงงานผลิตโฟมของบริษัทหมิงตี้เคมีคอล จำกัด[26]

ในวันที่ 22 กันยายน 2567 ได้เกิดเหตุเพลิงไหม้ที่โรงงานผลิตโพลิไวนิล คลอไรด์ (Polyvinyl Cloride: PVC) ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง ของบริษัทไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) ทำให้เกิดควันพวยพุ่งขึ้นปริมาณมาก ในวันเดียวกันนั้น สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษภาค 13 ได้มีการตรวจคุณภาพอากาศในพื้นที่และพบค่าของสารก่อมะเร็งไวนิล คลอไรด์ "ค่อนข้างมาก"[27]

"

ก่อนที่จะขยายหรือเพิ่มโรงงานผลิตพลาสติก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้ขยายและเพิ่มโรงงานพลาสติกได้ ควรคำนึงถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาทิ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มลพิษต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นทั้งทางอากาศ ทางน้ำและอื่น ๆ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดโรคต่าง ๆ กับประชาชนที่ได้รับมลพิษดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นโรคมะเร็ง ระบบทางเดินหายใจและโรคต่าง ๆ

"

ภิญโญ ศรีสุทธิ, ประชาชนในพื้นที่บ้านแลง จังหวัดระยอง ที่กำลังเฝ้าติดตามการขยายโรงงานพลาสติกในพื้นที่[28]

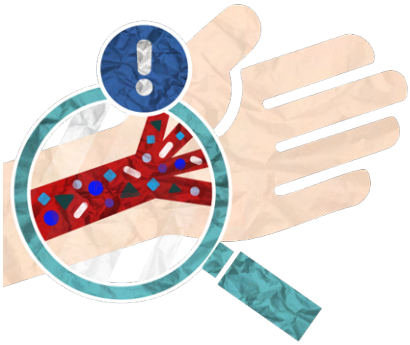

จากการรวบรวมข้อมูลในสื่อสาธารณะ EJF พบว่า ระหว่างเดือนกันยายน 2566 ถึงเดือนกันยายน 2567 ได้เกิดเหตุเพลิงไหม้ที่เกี่ยวข้องกับโรงงานที่มีการประกอบการเกี่ยวข้องกับพลาสติกและมีการเก็บพลาสติกถึง **24 ครั้ง เฉลี่ยเดือนละ 2 ครั้ง**[29]

ในปี 2566 มูลนิธิบูรณะนิเวศ (EARTH) และสมาคมอาร์นิก้า (Arnika Association) ได้ตีพิมพ์รายงานว่าได้มีการตรวจพบสารมลพิษตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) ในเลือดของผู้ประกอบการคัดแยกและรื้อถอนขยะอิเล็กทรอนิกส์และพลาสติกในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ และยังพบสารเคมีดังกล่าวในฝุ่นและไข่ไก่ แสดงให้เห็นว่ามลพิษพลาสติกได้แทรกแซงสิ่งแวดล้อม ห่วงโซ่อาหาร และร่างกายมนุษย์[30]

ผลิตภัณฑ์และพอลิเมอร์พลาสติกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืน ความปลอดภัย และความจำเป็น

ในการเจรจาสนธิสัญญาพลาสติกโลก ได้มีการกล่าวถึงการจัดตั้งเกณฑ์สำหรับ "พลาสติกที่มีปัญหาและหลีกเลี่ยงได้" ในเอกสารเชิงนโยบายนี้ EJF ใช้คำนิยามความยั่งยืน ความปลอดภัย ของความจำเป็นของเครือข่ายนักวิทยาศาสตร์ SCEPT[31] ภายใต้คำนิยามนี้ ผลิตภัณฑ์หนึ่ง ๆ ถือว่ามีความจำเป็น หาก "การใช้งานที่จำเป็น" ของมัน "ขาดไม่ได้ในการรักษาสุขภาพ ความปลอดภัย และการเป็นอยู่ของสังคม" และในปัจจุบัน "ไม่มีทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ในทางเทคนิคหรือเศรษฐศาสตร์"[32]

ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าว พลาสติกหลายประเภทที่ยังใช้กันอย่างแพร่กลายในประเทศไทย ไม่ผ่านเกณฑ์การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน เห็นได้จากข้อมูลที่พบว่า **มากกว่า 80% ของขยะพลาสติกที่พบในหลุมฝังกลบของประเทศไทยในปี 2564 เป็นพลาสติกที่ไม่มีความจำเป็น** เพราะทดแทนได้ด้วยการปฏิรูประบบการจำหน่ายและบริโภคให้มีการใช้ซ้ำ เช่น ขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ช้อนและส้อมพลาสติก กล่องโฟม หลอดพลาสติก ฯลฯ[33]

สัดส่วนของพลาสติกที่ไม่มีความจำเป็น ในหลุมฝังกลบขยะ ในปี 2564

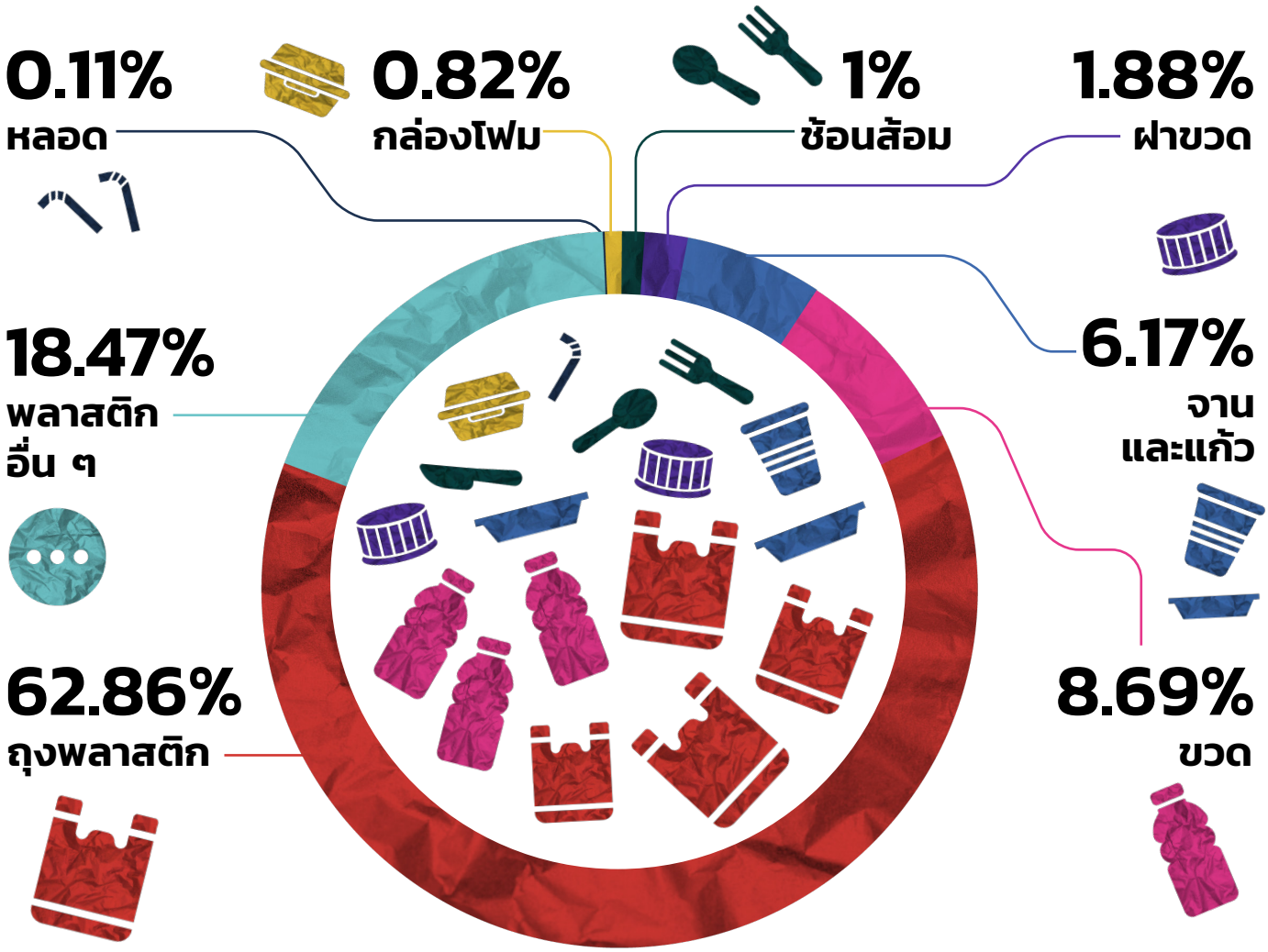

แหล่งข้อมูล: Pollution Control Department (2023) Action Plan on Plastic Waste Management Phase II: 2023 - 2027

นอกจากนี้ ยังมีพลาสติกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืนและความปลอดภัย เช่น พลาสติกที่มีการแต่งเติมสารกลุ่มอ็อกโซ่ (oxo-degradable plastics) ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของมลพิษไมโครพลาสติก รวมไปถึงพลาสติกที่มีสารเคมีอันตรายที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายควบคุมหรือยุติการผลิต ในกรณีหลัง งานวิจัยในปี 2566 ของเครือข่ายการกำจัดมลพิษระหว่างประเทศ (International Pollutants Elimination Network: IPEN) พบสารเคมีในกลุ่มเพอร์- และโพลิฟลูออโรอัลคิล (Per- and Polyfluoroalkyl Substances: PFAS) ในเสื้อผ้าที่มีองค์ประกอบของเส้นใย PET ที่วางจำหน่ายในประเทศไทย[34]

โพลีสไตรีน (Polystyrene: PS) และ PVC เป็นพลาสติกอีกประเภทที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืนและความปลอดภัย เห็นได้จากกรณีเพลิงไหม้ที่โรงงานผลิตโฟมและโรงงานผลิต PVC ในประเทศไทยในปี 2564 และ 2567 ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ รวมไปถึงการเสียชีวิตอีกด้วย ในกรณีของ PVC พลาสติกประเภทนี้มีปัญหามาก ส่งผลให้ "นักเคมีบางรายกล่าวว่า หาก PVC ถูกพัฒนาขึ้นมาหลังคริสตทศวรรษ 1930 มันคงไม่ถูกนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์เลยด้วยซ้ำ"[35] อาจเป็นเพราะเหตุผลเหล่านี้ ที่ PS และ PVC ได้ถูกบรรจุในรายทะเบียนผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ควรถูกเลิกใช้ภายในปี 2573 ในข้อเสนอแนะที่ตัวแทนของรัฐบาลไทยเองได้ลงนามสนับสนุนในการประชุมเพื่อเจรจาจัดตั้งสนธิสัญญาพลาสติกโลกครั้งที่ 4 (INC-4) ในปี 2567[36]

ในปี 2561 รัฐบาลไทยได้ตั้งเป้าหมายว่าจะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืนของรัฐบาลไทยเองภายในปี 2565 ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้แก่ พลาสติกที่มีส่วนผสมของสารอ็อกโซ่ ฟิล์มหุ้มฝาขวด ไมโครบีดส์ กล่องโฟมบรรจุอาหาร หลอดพลาสติก ถุงพลาสติกที่มีความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน และแก้วพลาสติกที่มีความหนาน้อยกว่า 100 ไมครอน[37] ปัจจุบันมีการออกกฎหมายยุติการผลิตพลาสติกเพียง 1 ใน 7 ประเภทที่กล่าวมานี้เท่านั้น นั่นคือไมโครบีดส์ และเป็นการยุติการผลิตในภาคส่วนเดียวเท่านั้น ได้แก่ เครื่องสำอาง[38]

ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเลิกใช้

มีกฎหมายห้ามใช้ในทุกภาคส่วน | **ห้ามใช้ในบางภาคส่วน** | **ไม่มีกฎหมายห้ามใช้**

เลิกใช้ภายในปี 2562

พลาสติกผสมสารอ็อกโซ่ (Oxo)

พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal)

ไมโครบีดส์จากพลาสติก (Plastic Microbead)

เลิกใช้ภายในปี 2565

กล่องโฟมบรรจุอาหาร

หลอดพลาสติก

ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนา < 36 ไมครอน

แก้วพลาสติก ขนาด < 100 ไมครอน

ผลการประเมิน: การผลิตและบริโภคพลาสติก ของประเทศไทยยั่งยืนหรือไม่

เกณฑ์	ตัวชี้วัด
เกณฑ์ที่ 1 **วิกฤติหลักสามประการ**	ในหนึ่งปี การผลิตพลาสติกของประเทศไทยก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกสูงถึง **7.3% ของก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่ก่อกำเนิดโดยประเทศไทย** และมากกว่ากึ่งหนึ่งของก๊าซเรือนกระจกจากภาคการเกษตร หากประเทศไทยสามารถพัฒนาระบบการจัดการขยะและทำให้อัตราการรีไซเคิลสูงเทียบเท่าสหภาพยุโรป ประเทศไทยจะยังมีขยะพลาสติกราว **1.34 ล้านตันต่อปี** มลพิษพลาสติกได้**ปนเปื้อนระบบนิเวศ ห่วงโซ่อาหาร และร่างกายมนุษย์**ในประเทศไทย
เกณฑ์ที่ 2 **สิทธิมนุษยชน มลภาวะ และระบบนิเวศ**	มลพิษพลาสติกได้**ปนเปื้อนระบบนิเวศ ห่วงโซ่อาหาร และร่างกายมนุษย์**ในประเทศไทย มีการตรวจพบสารเคมีอันตรายในผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายแก่ผู้บริโภค เช่น เสื้อผ้า
เกณฑ์ที่ 3 **ความยั่งยืน ความปลอดภัย และความจำเป็นของผลิตภัณฑ์**	**มากกว่า 80%** ของขยะพลาสติกที่พบในหลุมฝังกลบของประเทศไทยเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความจำเป็น ประเทศไทยล้มเหลวในการออกกฎหมายยุติการใช้งานผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตนเอง โดย**ยุติการใช้งานได้เพียงแค่ 1 ใน 7 ผลิตภัณฑ์ที่ตั้งเป้าไว้** และการยุติการใช้งานของผลิตภัณฑ์เดียวนั้น เป็นการยุติที่ไม่สมบูรณ์ เพราะครอบคลุมเพียงภาคส่วนเดียว

การผลิตและบริโภคพลาสติกของประเทศไม่เพียงแต่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืน แต่กำไรของอุตสาหกรรมนี้ยังได้รับการสนับสนุนค้ำจุนจากงบประมาณสาธารณะ รายงานของสำนักงานสหประชาชาติเควกเกอร์ (Quaker United Nations Office: QUNO) และยูโนเมีย (Eunomia) ซึ่งเผยแพร่ในปี 2567 พบว่า **ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้เงินสนับสนุนแก่อุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก** โดยพบว่าในปี 2565 ประเทศไทยให้การสนับสนุนทางการเงินด้านวัตถุดิบ (feedstock subsidies) สูงถึง 1,500 ล้านดอลล่าสหรัฐ (ประมาณ 51,000 ล้านบาท[39]) และให้การสนับสนุนทางการเงินด้านพลังงาน (energy subsidies) สูงถึง 200 ล้านดอลล่าสหรัฐ (ประมาณ 6,800 ล้านบาท[40]) ส่งผลให้ประเทศไทยติดอันดับ 4 ของโลกในการสนุบสนุนด้านวัตถุดิบและอันดับ 5 ในการสนับสนุนด้านพลังงาน ในอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกับเศรษฐกิจใหญ่ เช่น ญี่ปุ่น จีน และรัสเซีย[41]

การอุดหนุนทางการเงินแก่อุตสาหกรรมพลาสติกของประเทศไทย

เปรียบเทียบการอุดหนุนทางการเงินในด้านวัตถุดิบระหว่างประเทศผู้ผลิตพอลิเมอร์ในปี 2565

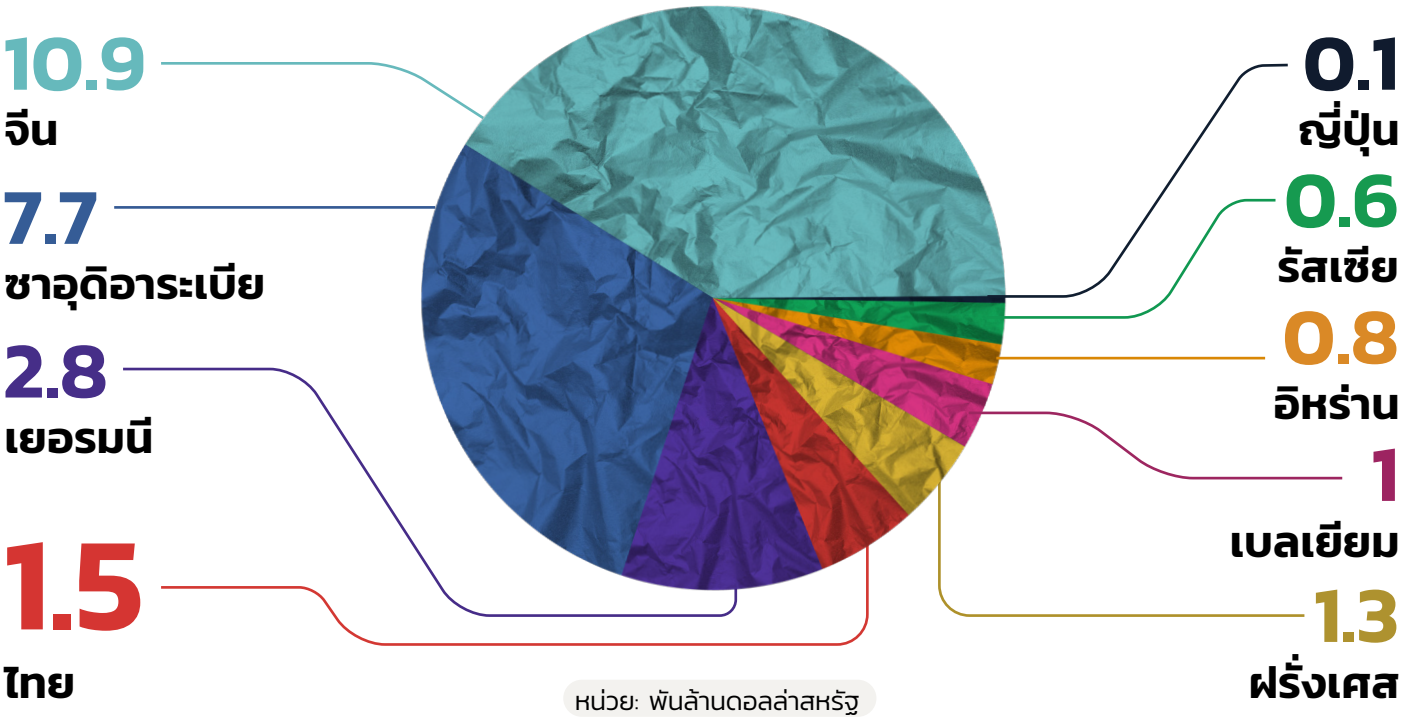

หน่วย: พันล้านดอลล่าสหรัฐ

เปรียบเทียบการอุดหนุนทางการเงินในด้านพลังงานระหว่างประเทศผู้ผลิตพอลิเมอร์ในปี 2565

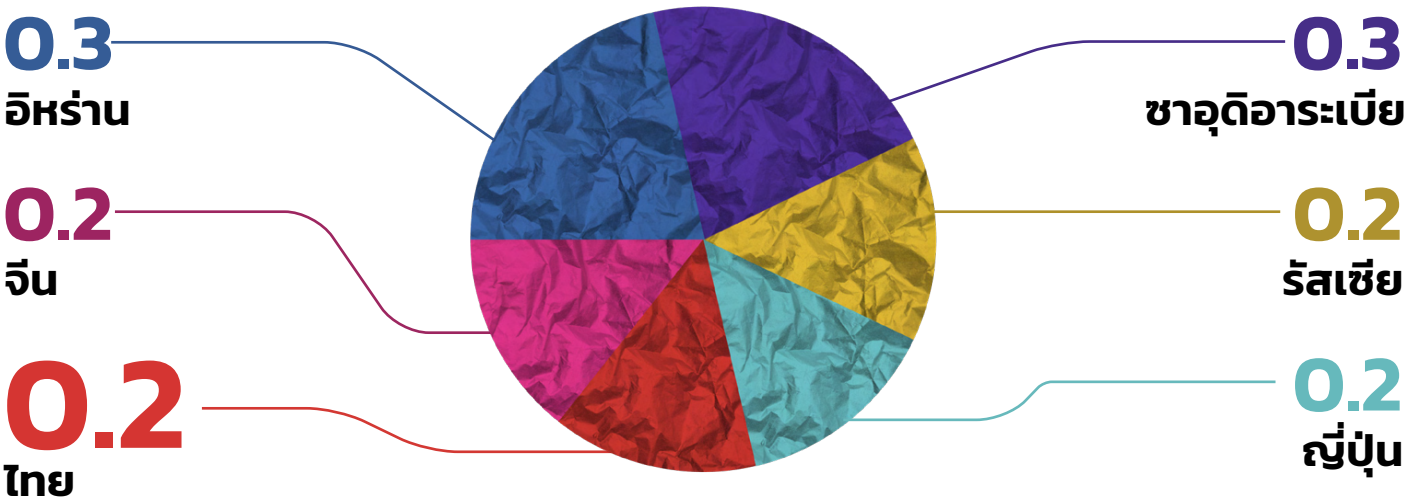

หน่วย: พันล้านดอลล่าสหรัฐ

ที่มา: QUNO & Eunomia (2024) Plastic Money: Turning Off the Subsidies Tap (Phase 1)

ลดอย่างไรให้ยั่งยืน?

การผลิตและบริโภคของประเทศไทยจะยั่งยืนได้ด้วยการปฏิรูประบบห่วงโซ่อุปทาน การจัดจำหน่าย และการบริโภคอย่างจริงจัง เอกสารฉบับนี้จะขอนำเสนอช่องทางและฉากทัศน์ในการลดการผลิตพลาสติก โดยใช้เกณฑ์ที่ 3 เป็นหลัก การคำนวณปริมาณการผลิตพลาสติกที่ต้องลดลงเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ 1 และ 2 ยังต้องการข้อมูลและการประเมินอีกมาก ด้วยเหตุนี้ ฉากทัศน์ที่เสนอในเอกสารฉบับนี้อาจเป็นการประเมินระดับการผลิตพลาสติกที่ลดลงได้ในขั้นต่ำ เป้าหมายการลดที่แท้จริงของประเทศไทยอาจสูงได้กว่านี้อีก หากนำเกณฑ์ที่ 1 และ 2 มาร่วมพิจารณา

สำหรับการประเมินนี้ EJF ใช้ข้อมูลการผลิตพลาสติกในปี 2561 ซึ่งเป็นปีที่มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด สำหรับข้อมูลการบริโภคพลาสติกประเภทต่าง ๆ เราอ้างอิงข้อมูลจากรายงาน Market Study for Thailand: Plastics Circularity Opportunities and Barriers ของธนาคารโลก (World Bank) ตีพิมพ์ในปี 2564[42] เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลการบริโภค ไม่ใช่ข้อมูลการผลิต ปริมาณของพลาสติกที่เอกสารฉบับนี้เสนอให้ลดอาจรวมไปถึงการลดการนำเข้าพลาสติกอีกด้วย

อนึ่ง ในเอกสารฉบับนี้ เราถือว่าการลดการบริโภคเม็ดพลาสติกจะนำไปสู่การลดการผลิตพลาสติกในประเทศในระดับเดียวกัน โดยไม่ได้รวมเม็ดพลาสติกหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่นำเข้า ในทางปฏิบัติ สัดส่วนของพลาสติกที่เราเสนอให้ลดการผลิตนั้น บางส่วนอาจเกลี่ยไปเป็นการลดการนำเข้าก็ได้ ตราบใดที่เป็นการลดอุปทาน (supply) ในประเทศ

พลาสติกที่ผลิตในประเทศไทยในปัจจุบันหลายประเภทเป็นพลาสติกที่ไม่ปลอดภัย ไม่ยั่งยืน และไม่จำเป็น รายงานขององค์กรสืบสวนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Investigation Agency: EIA) เสนอว่า พอลิเมอร์ที่น่าห่วงกังวลอาจรวมไปถึง PS, โพลิคาร์บอเนต (Polycarbonate: PC), โพลิยูรีเทน (Polyurethane: PU), และ PVC ซึ่งเป็นกลุ่มที่อาจถูกกำหนดว่าต้องยุติการใช้ภายใต้ข้อบทของสนธิสัญญาพลาสติกโลก[43]

ว่าด้วยข้อเสนอแนะในการยุติการผลิตพอลิเมอร์และผลิตภัณฑ์บางประเภท

เอกสารเชิงนโยบายฉบับนี้มีการนำเสนอฉากทัศน์ในการลดการผลิตพลาสติกที่บรรลุได้ด้วยการยุติการผลิตพลาสติกบางประเภท เช่น PVC หรือพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว EJF ตระหนักว่าในปัจจุบัน พอลิเมอร์และผลิตภัณฑ์เหล่านี้อาจถูกใช้ใน “การใช้งานที่สำคัญ” (essential applications) เช่น การสาธารณสุข หรือการบรรเทาสาธารณภัย

เราไม่เสนอให้มีการยุติการผลิตพลาสติกเหล่านี้โดยทันทีและโดยไม่มีแนวทางการทดแทนที่ปลอดภัยและยั่งยืนในกรณีการใช้งานที่จำเป็น อย่างไรก็ตาม เราไม่คิดว่าพลาสติกที่ไม่ปลอดภัยและไม่ยั่งยืนเหล่านั้นถือได้ว่าเป็น “พลาสติกที่จำเป็น” เพียงเพราะมันถูกนำมาใช้ใน “การใช้งานที่จำเป็น”

EJF เสนอให้รัฐบาลไทยพิจารณาแนวทางในการยุติการผลิตพลาสติกเหล่านี้ โดยตั้งเป้าการลดการผลิตเป็นลำดับขั้นก่อนการยุติการผลิต ให้ความสำคัญและลงทุนกับการวิจัยศึกษาเพื่อหาสิ่งทดแทนที่ปลอดภัยและยั่งยืน ซึ่งอาจเป็นการทดแทนเชิงระบบที่ไม่ต้องมีการใช้วัสดุอื่นมาแทน แต่เป็นการลดการใช้วัสดุแต่แรก เช่น การทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวด้วยระบบการใช้ซ้ำ ในกรณีของ PVC เครือข่ายการสาธารณสุข แพทย์ และผู้เชี่ยวชาญทั่วโลกก็กำลังมีการศึกษาหาสิ่งทดแทนวัสดุนี้อยู่แล้ว[44]

ตัวอย่างหนึ่งของพลาสติกที่ไม่มีความจำเป็นคือบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ซึ่งส่วนใหญ่สามารถทดแทนได้ด้วยระบบการใช้ซ้ำ โดยไม่ต้องมีวัสดุอื่นมาทดแทน งานวิจัยของมูลนิธิแอลเลน แมคอาเธอร์ (Ellen MacArthur Foundation: EMF) พบว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบจากบรรจุภัณฑ์ใช้ครั้งเดียวแบบแข็งสู่บรรจุภัณฑ์ที่นำมาคืนได้แบบแข็งจะช่วย**ลดพลาสติกได้ถึง 54 – 76%**[45]

ในการคำนวณปริมาณพลาสติกที่ประเทศไทยสามารถลดการใช้งานและการผลิตได้ EJF เสนอฉากทัศน์ที่พลาสติกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความยั่งยืนและความปลอดภัย เช่น PVC และ PS ถูกยุติการผลิต ในกรณีนี้ ประเทศไทยจะสามารถลดการผลิตพลาสติกได้ 515,000 ตัน และ 231,000 ตันต่อปีจากการยุติการผลิต PVC และ PS ตามลำดับ การยุติการผลิตพลาสติกที่ไม่ยั่งยืนสองประเภทจึงช่วยลดการผลิตพลาสติกได้ถึง **746,000 ตันต่อปี**

จากนั้น EJF เสนอฉากทัศน์ที่ประเทศไทยได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการใช้ซ้ำและการเติมที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และมีการปฏิรูปห่วงโซ่อุปทานเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านดังกล่าว ภายใต้ฉากทัศน์นี้ เราใช้อัตราการลดพลาสติกที่เกิดขึ้นได้ภายใต้ระบบใช้ซ้ำของมูลนิธิแอลเลน แมคอาเธอร์ โดยใช้อัตราขั้นต่ำไว้ก่อน (เพื่อรองรับความแตกต่างของวัสดุ ผลิตภัณฑ์ และบริบทระหว่างการศึกษาของเราและ EMF) จึงระบุได้ว่า **การปฏิรูปให้เกิดระบบการใช้ซ้ำจะช่วยลดการใช้พลาสติกในการผลิตบรรจุภัณฑ์ได้ 50%**

จากนั้น EJF ได้นำอัตราการลด 50% มาคำนวณปริมาณพลาสติกเรซิ่นที่ลดไปได้สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกแต่ละประเภท และพบว่าการปฏิรูประบบในลักษณะนี้จะลดการใช้พลาสติกได้มากถึง **207,550 ตัน** สำหรับบรรจุภัณฑ์ PET, **340,500 ตัน** สำหรับบรรจุภัณฑ์ PP, **230,100 ตัน** สำหรับบรรจุภัณฑ์ HDPE และ **354,100 ตัน** สำหรับบรรจุภัณฑ์ LDPE/ LLDPE

สรุปได้ว่า ภายใต้ฉากทัศน์ที่ประเทศไทยยุติการผลิต PVC และ PS และสามารถปฏิรูปห่วงโซ่อุปทานระบบการจำหน่ายและการบริโภค ให้เกิดการใช้ซ้ำและการเติมอย่างทั่วถึง ประเทศไทยจะลดการผลิตพลาสติกได้มากถึง **1.88 ล้านตัน** หรือ 20% ของการผลิตพลาสติกในประเทศไทยในปี 2561[46]

กล่าวได้ว่า ประเทศไทยสามารถลดการผลิตพลาสติกปฐมภูมิได้ถึง 20% ด้วยการนำเกณฑ์ที่ 3 ของ EJF มาใช้เพียงเกณฑ์เดียว

อนึ่ง ภายใต้ขอบเขตของเกณฑ์ที่ 3 ยังถือเป็นการประเมินขั้นต่ำ เนื่องจากเราไม่ได้ศึกษาการใช้ซ้ำในภาคส่วนอื่นที่ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์ รวมไปถึงผลกระทบจากการพัฒนาระบบซ่อมแซม

ฉากทัศน์ลดการผลิตพลาสติก 20%

	การบริโภคตามปกติ	ข้อเสนอแนะในการลด	ลดการผลิตได้:
PVC	515,000	100%	515,000
PS	231,000	100%	231,000
PET	415,100	50%	207,550
PP	681,000	50%	340,500
HDPE	460,200	50%	230,100
LDPE / LLDPE	708,200	50%	354,100
Total	3,010,500		1,878,250

หน่วย: เมตริกตัน

รายงานที่ศึกษาการไหลของวัตถุดิบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภายใต้โครงการ ซี-เซอร์คูล่า (SEA-Circular) ประเมินไว้ว่าประเทศไทยมีการผลิตพลาสติกทั้งหมด 7.97 ล้านตันในปี 2562 และระบุอีกว่า 2.9 ล้านตันเป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้วยข้อมูลนี้ เราสามารถจำลองอีกฉากทัศน์ที่รัฐบาลไทยประสบความสำเร็จในการยุติการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทั้งหมด ภายใต้ฉากทัศน์นี้ **ประเทศไทยจะลดการผลิตพลาสติกได้ถึง 36%**

ฉากทัศน์การยุติการผลิต PVC และ PS และพัฒนาระบบการใช้ซ้ำและการเติม

หน่วย: เมตริกตัน

ฉากทัศน์การยุติการผลิตพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

หน่วย: ล้าน เมตริกตัน

ยุติการผลิตพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

ระดับการผลิตใหม่

ฉากทัศน์ทั้งสองเป็นการประมาณการจากฐานข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยสังเกตได้ว่าปริมาณการผลิตพลาสติกโดยรวมอยู่ในระดับที่ต่างกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายการผลิตพลาสติกที่ยั่งยืน รัฐบาลไทยจะต้องร่วมมือกับผู้ผลิตพลาสติกเพื่อจัดทำฐานข้อมูลการผลิตพลาสติกและวัตถุดิบที่ใช้ที่เป็นเอกภาพ ครอบคลุม และทุกภาคส่วนรวมถึงสาธารณชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

ความสำเร็จในภาคพื้นดิน: โครงการทะเลปลอดขวด (BOTTLE FREE SEAS)

ในปี 2566 EJF ได้นำร่องโครงการการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยมุ่งไปที่ขวดพลาสติกบรรจุน้ำดื่ม โดยร่วมมือกับกรุงเทพมหานครฯ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อติดตั้งตู้เติมน้ำดื่ม 10 จุดทั่วเมือง ภายในระยะเวลาเพียง 1 ปี 2 เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2566 และเดือนกันยายน 2567 โครงการดังกล่าวลดการใช้ขวดพลาสติกไปได้มากถึง 1 ล้านขวด

โครงการทะเลปลอดขวดเป็นตัวอย่างของการพยายามนำร่องและขับเคลื่อนที่เหนือไปกว่าการจำลองข้างต้น และพิสูจน์ให้เห็นว่าการลดการผลิตพลาสติกแต่ต้นทางเป็นไปได้ภายใต้เป้าหมายที่ทะเยอทะยาน และการร่วมมือของทุกภาคส่วน **ภายหลังความสำเร็จของโครงการนี้ กรุงเทพมหานครได้ประกาศว่าจะติดตั้งตู้เติมน้ำอีก 200 จุดในเมือง**

ตู้เติมน้ำดื่มภายใต้โครงการ "ทะเลปลอดขวด", 2566

บทสรุป

ในการเจรจาสนธิสัญญาพลาสติกโลกที่ผ่านมา ข้อบทว่าด้วยการลดการผลิตพลาสติกปฐมภูมิถูกมองว่าเป็นเป้าหมายที่ยากหรือเป็นไปไม่ได้ ซึ่งแน่นอนว่าการเปลี่ยนผ่านลักษณะนี้ย่อมมีความท้าทาย แต่วิกฤติหลักสามประการที่โลกกำลังเผชิญ รวมไปถึงสภาวะโลกรวน อันเป็นผลมาจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลาสติก เป็นเหตุที่**การลดการผลิตพลาสติกปฐมภูมิควรเป็นพันธกิจสำคัญและเร่งด่วนของประชาคมโลก**

INC-5 ถือเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศทั่วโลกจะมุ่งสู่การบรรลุพันธกิจนี้ **การลดการผลิตพลาสติกต้องเป็นข้อบทที่มีผลผูกพันทางกฎหมายในสนธิสัญญาพลาสติกโลก** ข้อบทดังกล่าวจะเป็นสารตั้งต้นที่จะกระตุ้นให้รัฐบาลทั่วโลกและรัฐบาลไทยออกกฎหมายและแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในระดับประเทศ

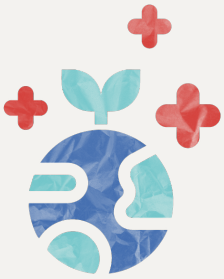

ในฐานะประเทศผู้ผลิตและส่งออกพลาสติก ประเทศไทยมีความรับผิดชอบที่สำคัญและต้องมีส่วนร่วมในการปรับลดระดับการผลิตพลาสติกของโลกคืนสู่ระดับที่ยั่งยืน เอกสารเชิงนโยบายนี้ชี้ให้เห็นว่า แนวทางดังกล่าวจะช่วยประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลชุดปัจจุบันและก่อนหน้า ท้ายที่สุด EJF ต้องการจะเน้นย้ำว่า ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะลดการผลิตพลาสติกอย่างจริงจัง และการเปลี่ยนผ่านจากวัฒนธรรมใช้ครั้งเดียว สู่ระบบนิเวศการใช้ซ้ำไม่ได้เป็นเพียงความเป็นไปได้อีกต่อไป แต่เป็นเส้นทางที่สังคมไทยได้เริ่มก้าวเดินแล้ว

ข้อเสนอแนะ

EJF มีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลไทย:

- ร่วมมือกับคณะผู้แทนจากประเทศอื่น ๆ ที่การประชุม INC-5 เพื่อผลักดันให้สนธิสัญญาพลาสติกโลกมีมาตรการการลดการผลิตพลาสติกให้อยู่ในระดับที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้เป็นมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย
- ร่วมมือกับคณะผู้แทนจากประเทศอื่น ๆ ที่การประชุม INC-5 เพื่อผลักดันให้สนธิสัญญาพลาสติกโลกมีมาตรการด้านความโปร่งใสและการรายงานและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพลาสติกและห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี รวมไปถึงการรายงานปริมาณการผลิตพลาสติกในแต่ละปี เพื่อกำหนดเป็นข้อมูลฐานสำหรับการตั้งเป้าการลดและการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
- ร่วมมือกับคณะผู้แทนจากประเทศอื่น ๆ ที่การประชุม INC-5 เพื่อผลักดันให้สนธิสัญญาพลาสติกโลกมีมาตรการการยุติการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความปลอดภัย ความยั่งยืน และความจำเป็นในการใช้งาน
- ร่วมมือกับคณะผู้แทนจากประเทศอื่น ๆ ที่การประชุม INC-5 เพื่อผลักดันให้สนธิสัญญาพลาสติกโลกมีมาตรการด้านการพัฒนาระบบการใช้ซ้ำ การเติม และการซ่อมแซม การจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
- บรรจุมาตรการในข้อ 1 – 4 ในกฎหมายระดับชาติ และสนับสนุนร่างกฎหมายที่มีข้อมาตรการดังกล่าว
- ยกเลิกการสนับสนุนทางการเงินแก่อุตสาหกรรมพลาสติกปฐมภูมิอย่างเป็นลำดับขั้น โดยมุ่งเป้าที่ผลิตภัณฑ์และพอลิเมอร์พลาสติกที่มีปัญหาที่สุดก่อน โดยอาจจะนำเกณฑ์ความปลอดภัย ความยั่งยืน และความจำเป็นในการใช้งานที่นำเสนอในเอกสารฉบับนี้มาใช้ในขั้นต้น
- นำงบประมาณที่เคยใช้สนับสนุนการผลิตพลาสติกปฐมภูมิมาสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและภาคส่วนต่าง ๆ ที่กำลังนำร่องและพัฒนาระบบการใช้ซ้ำ การเติม และการซ่อมแซม และระบบที่ทำให้การลดเป็นไปได้ (reduction-enabling) อื่น ๆ ในประเทศไทย
- ร่วมมือกับภาควิชาการ ผู้ปฏิบัติงานในภาคส่วนต่าง ๆ ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในการหาสิ่งทดแทนพอลิเมอร์และผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไม่ปลอดภัย ไม่ยั่งยืน และไม่จำเป็น ในบางกรณีอาจจะต้องทำงานกับภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขในการหาสิ่งทดแทน PVC ในการใช้งานด้านสาธารณสุข
- ร่วมมือกับสถาบันพลาสติกและภาคเอกชนในการจัดทำฐานข้อมูลการผลิตพลาสติกและห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี รวมไปถึงวัตถุดิบที่ใช้ ที่ครอบคลุมและโปร่งใส โดยสาธารณชนต้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลเหล่านี้ได้โดยง่าย
- กำหนดให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเชื้อเพลิงฟอสซิลต้องรับผิดชอบผลกระทบทางสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และสังคม ที่เกิดจากการประกอบกิจการด้านปิโตรเคมีรวมไปถึงอุบัติภัยต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดให้มีการเยียวยาผลกระทบและฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

ภาคผนวก 1: วิธีวิจัยและข้อจำกัด

การประมาณการปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกปฐมภูมิ:

EJF ใช้วิธีคำนวณปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปลดปล่อยในกระบวนการผลิตพลาสติกแต่ละประเภทในประเทศไทย ในขั้นแรก เราใช้ข้อมูลของสถาบันพลาสติกที่ระบุว่า ในปี 2562 ประเทศไทยผลิตพลาสติกเรซิ่น 9.027 ล้านตัน หรือ 9 ล้านตันโดยประมาณ[47] ในส่วนของปริมาณการผลิตที่จำแนกตามประเภทพอลิเมอร์ พบว่าแต่ละแหล่งข้อมูลมีข้อมูลไม่ตรงกัน และรายงานปี 2562 ของสถาบันพลาสติกไม่ได้ระบุว่าพลาสติก 9 ล้านตันที่ผลิตออกมา แบ่งออกเป็นพลาสติกประเภทใดบ้าง และแต่ละประเภทมีสัดส่วนเท่าไหร่ แต่พบว่ามีข้อมูลสัดส่วนที่ว่าสำหรับปี 2563 (เป็นการประมาณการ) อย่างไรก็ตาม รายงานนี้ระบุว่า สัดส่วนของพลาสติกแต่ละประเภทในปี 2562 และ 2563 "ไม่ต่างกัน" เราจึงนำสัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของพอลิเมอร์แต่ละตัวในปี 2563 มาคูณกับปริมาณเรซิ่นพลาสติกทั้งหมดที่ผลิตขึ้นในปี 2562 ด้วยวิธีนี้ เราสามารถคำนวณปริมาณพลาสติกประเภท PP, HDPE, LLDPE, LDPE/EVA, และ PVC ที่ผลิตขึ้นในปี 2562 สำหรับพลาสติกประเภทอื่น ๆ เราจำแนกในกลุ่ม "อื่น ๆ"

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก[48] ได้ประเมินอัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมขั้นตอนการสกัดทรัพยากรไปจนถึงการผลิตเม็ดพลาสติก ของพอลิเมอร์ทั้ง 5 ประเภทข้างต้น เราใช้อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอนของ PP เป็นค่าสำหรับคำนวณการก่อกำเนิดคาร์บอนของพลาสติกในกลุ่ม "อื่น ๆ" เรายังใช้อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอนของ LDPE สำหรับการคำนวณการก่อกำเนิดคาร์บอนของ LDPE/EVA ของประเทศไทย ในทั้งสองกรณี ความละเอียดทางข้อมูลเป็นข้อจำกัดในการประมาณการของเรา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเราไม่ได้รวมการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกจากขั้นตอนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ และยังใช้อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอนต่ำที่สุดในการคำนวณการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกจากพลาสติกที่ไม่ได้จำแนกประเภท ข้อจำกัดดังกล่าวน่าจะทำให้ข้อมูลของเราต่ำกว่าความเป็นจริง

ตารางด้านล่างแสดงผลการคำนวณในแต่ละขั้นตอน:

ประเภทของพอลิเมอร์	อัตราการก่อกำเนิดคาร์บอนตามรายงานขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือกระจก (tCO2e/t)	สัดส่วนของพอลิเมอร์แต่ละตัวจากปริมาณพลาสติกทั้งหมดในปี 2563 (ไม่ต่างกับปี 2562) (%)	ปริมาณการผลิตในปี 2562 (t)	การก่อกำเนิดคาร์บอนจากกระบวนการผลิตของแต่ละพอลิเมอร์ (tCO2e)
PP	1.88	23.7	2.14 ล้าน	4.03 ล้าน
HDPE	6.71	21.2	1.91 ล้าน	12.83 ล้าน
LLDPE	2.13	18.5	1.67 ล้าน	3.57 ล้าน
LDPE/EVA ใช้อัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกของ LDPE	2.63	6.5	0.59 ล้าน	1.54 ล้าน
PVC	2.13	9.7	0.88 ล้าน	1.87 ล้าน
อื่น ๆ ใช้อัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกที่ต่ำสุดคือ PP	1.88	20.4	1.84 ล้าน	3.46 ล้าน
ประมาณการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกจากอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกปฐมภูมิของไทยในปี 2562				27.3 ล้าน
สัดส่วนจากปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศปลดปล่อยในปี 2562 (372.71686 ล้าน tCO2e)[49]				7.32%

อ้างอิง

1 แม้คำว่า "สนธิสัญญาพลาสติกโลก" หรือ Global Plastics Treaty จะถูกใช้อย่างแพร่หลาย แต่ ณ เวลาของการตีพิมพ์เอกสารฉบับนี้ (ตุลาคม 2567) ยังไม่มีข้อสรุปว่ามาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายฉบับนี้จะออกมาในรูปแบบใด

2 สำหรับเอกสารฉบับนี้ EJF ใช้เกณฑ์ความปลอดภัย ความยั่งยืน และความจำเป็นที่ปรากฏในเอกสารของแนวร่วมนักวิทยาศาสตร์เพื่อสนธิสัญญาพลาสติกที่มีประสิทธิภาพ: Scientists' Coalition for an Effective Plastics Treaty (SCEPT) (2024) Responses to the Revised Zero Draft, https://ikhapp.org/wp-content/uploads/2024/03/The-Scientists-Coalitions-response-to-the-Revised-Zero-Draft-rZD-Text.pdf
SCEPT เป็นเครือข่ายนักวิทยาศาสตร์ที่เป็นอิสระจากผลประโยชน์ทับซ้อน และมีบทบาทสื่อสารข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในการเจรจาสนธิสัญญาพลาสติกโลก

3 เป็นงบประมาณการปลดปล่อยคาร์บอนโลกถายใต้โอกาส 67% ที่การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกจะไม่สูงกว่าระดับ 1.5 องศาเซลเซียส: Lawrence Berkeley National Laboratory (2024) Karali, N., Khanna, N., Shah, N., Climate Impact of Primary Plastic Production, United States of America, https://energyanalysis.lbl.gov/publications/climate-impact-primary-plastic

4 GAIA (2024) Tangri, N., Adu-Kumi, S., & Emmanuel, J., Plastic Production Reduction: The Climate Imperative, https://doi.org/10.46556/owzd1413

5 Borrelle, S.B., Ringma, J., Law, K.L., Monnahan, C.C., Lebreton, L., McGivern, A., Murphy, E., Jambeck, J., Leonard, G.H., Hilleary, M.A., Eriksen, M., Possingham, H.P., De Frond, H., Gerber, L.R., Polidoro, B., Tahir, A., Bernard, M., Mallos, N., Barnes, M., Rochman, C.M. (2020) Predicted growth in plastic waste exceeds efforts to mitigate plastic pollution. Science, 369, 1515-1518.

6 Geyer, R., Chapter 2 - Production, use, and fate of synthetic polymers, in Letcher, T.M. (Ed.). (2020) Plastic Waste and Recycling: Environmental Impact, Societal Issues, Prevention, and Solutions, Elsevier.

7 Greenspoon, L., Krieger, E., Sender R., Rosenberg, Y., Bar-on, Y.N., Moran, U., Antman, T., Meiri, S., Roll, U., Noor, E., Milo, R. (2023) The global biomass of wild mammals, Proceedings of the National Academy of Science, 120, 10, https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2204892120

8 Secretariat of the Basel, Rotterdam and Stockholm Conventions (2023) Raubenheimer, K., Urho, N., Global governance of plastics and associated chemicals, https://www.basel.int/Implementation/Plasticwaste/Global-governance/tabid/8335/Default.aspx ; Wagner, M., Monclús, L., H. Arp, H.P., Groh, K.J., Løseth, M.E., Muncke, J., Wang, Z., Wolf, R., Zimmermann, L. (2024) State of the science on plastic chemicals - Identifying and addressing chemicals and polymers of concern, http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10701706

9 Alberghini, L., Truant, A., Santonicola, S., Colavita, G., Giaccone, V. (2023) Microplastics in Fish and Fishery Products and Risks for Human Health: A Review. International Journal of Environmental Research and Public Health, 20, 789, https://doi.org/10.3390/ijerph20010789 ; Rajendran, D., & Chandrasekaran, N. (2023) Journey of micronanoplastics with blood components. RSC Advanced, 13, 31435-31459, https://pubs.rsc.org/en/content/articlehtml/2023/ra/d3ra05620a

10 United Nations General Assembly (2021) A/76/207 Report of the Special Rapporteur on the implications for human rights of the environmentally sound management and disposal of hazardous substances and wastes, Marcos Orellana, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n21/201/78/pdf/n2120178.pdf

11 International Energy Agency (2023) Oil 2023: Analysis and forecast to 2028, 9 p., https://www.iea.org/reports/oil-2023

12 Institute for Energy Economics and Financial Analysis (IEEFA) (2024) Once Seen as Industry Savior, Petrochemicals Losing Financial Appeal, 8p, https://ieefa.org/resources/once-seen-industry-savior-petrochemicals-losing-financial-appeal

13 Thailand Greenhouse Gas Management Organisation (TGO), 7.2022, Emission Factor (CFP), accessed 9.10.2024, https://thaicarbonlabel.tgo.or.th/index.php?lang=TH&mod=Y0hKdlpIVmpkSE5mWlcxcGMzTnBiMjQ9

14 Plastics Institute of Thailand (2020) Thailand Plastics Facts and Figures 2020 and its next 5 years, 54p., https://pic.thaiplastics.org/?p=1603

15 เราเลือกใช้ข้อมูลในปี 2562 เพื่อให้เราสามารถเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศไทยกับข้อมูลจากรายงานของ LBNL ซึ่งใช้ฐานข้อมูลจากปีเดียวกัน

16 United States Environmental Protection Agency (USEPA), 23.8.2024, Greenhouse Gas Emissions from a Typical Passenger Vehicle, accessed 1.10.2024, https://www.epa.gov/greenvehicles/greenhouse-gas-emissions-typical-passenger-vehicle#:~:text=A%20typical%20passenger%20vehicle%20emits,of%20miles%20driven%20per%20year ; Ministry of Natural Resources Canada (2014) Learn the facts: Fuel consumption and CO2, https://natural-resources.canada.ca/sites/www.nrcan.gc.ca/files/oee/pdf/transportation/fuel-efficient-technologies/autosmart_factsheet_6_e.pdf

17 การผลิตพลาสติกปฐมภูมิถือเป็นส่วนหนึ่งของภาคอุตสาหกรรม การที่ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปลดปล่อยจากภาคอุตสาหกรรมใกล้เคียงกับอัตราก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากอุตสาหกรรมพลาสติกปฐมภูมิจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ และอาจบ่งชี้ถึงความแตกต่างในวิธีการคำนวณ อย่างไรก็ตาม หากอัตราการก่อกำเนิดก๊าซเรือนกระจกของรัฐบาลต่ำกว่าความเป็นจริง สัดส่วนที่เกิดจากภาคการผลิตพลาสติกปฐมภูมิอาจสูงผิดปกติได้

18 Ministry of Natural Resources and the Environment (2022) Thailand's Fourth Biennial Update Report, 20p., https://unfccc.int/documents/624750 states that Thailand's total GHG emission (excluding LULUCF) in 2019 is 372,716.86 GgCO2eq or approximately 372 million tCO2e.

19 Shen, L., & Worrell, E., Plastic Recycling, in Meskers, C., Worrell, E., & Reuter, M.A. (Eds.). (2024) Handbook of Recycling: State-of-the-art for Practitioners, Analysts, and Scientists Second Edition, Elsevier, Netherlands, 501. ; Singh, N. & Walker, T.R. (2024) Plastic recycling: A panacea or environmental pollution problem. Npj Materials Sustainability, 2(17), https://www.nature.com/articles/s44296-024-00024-w#:~:text=Recycled%20plastics%20exhibit%20higher%20levels,workers%20and%20end%2Dusers12.

20 Chulalongkorn University (2021) Plastic Material Flow and Value Chain Analysis (Thailand), https://ce.acsdsd.org/knowledge/plastic-material-flow-and-value-chain-analysis-thailand/

21 The World Bank Group (2021) Market Study for Thailand: Plastics Circularity Opportunities and Barriers, Washington DC, 12p, https://www.worldbank.org/en/country/thailand/publication/market-study-for-thailand-plastics-circularity-opportunities-and-barriers

22 Shen, L., & Worrell, E., Plastic Recycling, in Meskers, C., Worrell, E., & Reuter, M.A. (Eds.). (2024) Handbook of Recycling: State-of-the-art for Practitioners, Analysts, and Scientists Second Edition, Elsevier, Netherlands, 501.

23 Pollution Control Department, Ministry of Natural Resources and the Environment (2021) Thailand's Roadmap on Plastic Waste Management 2018 - 2030, https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2021/10/pcdnew-2021-10-19_08-59-54_995414.pdf

24 Bangkok Post, 9.5.2024, One dead in Rayong gas tank blast, accessed 30.7.2024, https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2789849/gas-tank-explosion-in-rayong.

25 Bangkok Post, Jeungsmarn, P., 1.10.2022, Support pollutant law to curb leaks, accessed 30.7.2024, https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/2404693/support-pollutant-law-to-curb-leaks

26 Bangkok Post, 7.7.2021, 80,000 impacted by huge blast, accessed 30.7.2024, https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2144431/80-000-impacted-by-huge-blaze

27 Thai PBS, 22.9.2024, กนอ. ชี้แจงเหตุเพลิงไหม้โรงงานผลิตเม็ดพลาสติก จ.ระยอง [Industrial Estate Authority speak after fire at Rayong plastic resin factory], accessed 22.9.2024, https://www.youtube.com/watch?v=XIL0Kp3ZVcE

28 EJF สัมภาษณ์, 24 กันยายน 2567.

29 ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจาก EJF ได้

30 EARTH & Arnika (2023) Toxic Hot Spot in Kalasin, https://arnika.org/en/publications/toxic-hot-spot-in-kalasin

31 SCEPT (2024) Responses to the Revised Zero Draft, https://ikhapp.org/wp-content/uploads/2024/03/The-Scientists-Coalitions-response-to-the-Revised-Zero-Draft-rZD-Text.pdf

32 SCEPT (2024) Responses to the Revised Zero Draft, https://ikhapp.org/wp-content/uploads/2024/03/The-Scientists-Coalitions-response-to-the-Revised-Zero-Draft-rZD-Text.pdf

33 Pollution Control Department (2023) Action Plan on Plastic Waste Management Phase II: 2023 - 2027, 2-6, https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2023/06/pcdnew-2023-06-15_08-07-42_392659.pdf

34 IPEN (2017) Toxics in Our Clothing Forever Chemicals in Jackets and Clothing from 13 Countries, https://ipen.org/sites/default/files/documents/clothing-chemicals-v12.pdf

35 Iles, A., Abigail, M., Rosen, C.M. (2017) Undoing chemical industry lock-ins: polyvinyl chloride and green chemistry. Hyle: International Journal for Philosophy of Chemistry, 23 (1). pp. 29-60.

36 United Nations Environment Programme (UNEP), 24.4.2024, Conference room paper on the initial list of problematic and avoidable plastic products considered for elimination, https://resolutions.unep.org/incres/uploads/initial_plastic_products_list_georgia_peru_rwanda_switzerland_thailand.pdf

37 Pollution Control Department, Ministry of Natural Resources and the Environment (2021) Thailand's Roadmap on Plastic Waste Management 2018 - 2030, https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2021/10/pcdnew-2021-10-19_08-59-54_995414.pdf

38 The Nation, 24.12.2019, Products containing microbeads banned, The Nation, accessed 24.12.2019, https://www.nationthailand.com/in-focus/30379784

39 อัตราการแลกเปลี่ยนวันที่ 1 กันยายน 2567.

40 อัตราการแลกเปลี่ยนวันที่ 1 กันยายน 2567.

41 Quaker United Nations Office (QUNO) & Eunomia (2024) Plastic Money: Turning Off the Subsidies Tap (Phase 1), https://quno.org/resource/2024/8/plastic-money-turning-subsidies-tap-phase-1

42 The World Bank Group (2021) Market Study for Thailand: Plastics Circularity Opportunities and Barriers, Washington DC, 12p, https://www.worldbank.org/en/country/thailand/publication/market-study-for-thailand-plastics-circularity-opportunities-and-barriers

43 Environmental Investigation Agency (EIA) (2024) Addressing the Issue Head-On: Measures on polymer production in the Global Plastics Treaty, United Kingdom, https://eia-international.org/report/addressing-the-issue-head-on-measures-on-polymer-production-in-the-global-plastics-treaty/

44 Health Care Without Harm, PVC-free healthcare, accessed 3.10.2024, https://europe.noharm.org/circular-healthcare/pvc-free-healthcare

45 Ellen MacArthur Foundation (2023) Unlocking a reuse revolution: scaling returnable packaging, https://emf.thirdlight.com/file/24/sjZ_pROsjk8VSKPs-jXVEszMGHY/Unlocking%20a%20reuse%20revolution%20%20scaling%20returnable%20packaging.pdf

46 ปริมาณการผลิตพลาสติกของประเทศไทยในปี 2561 คำนวณจากข้อมูลในรายงานปี 2563 2020 Plastics Facts and Figures ของสถาบันพลาสติก ซึ่งรายงานดังกล่าวระบุว่า ในปี 2562 ประเทศไทยผลิตพลาสติก 9.027 ล้านตัน สูงกว่าปีที่แล้ว 0.02% จึงคำนวณได้ว่าในปี 2561 ประเทศไทยผลิตพลาสติก 9.009 ล้านตัน

47 Plastics Institute of Thailand (2020) Thailand Plastics Facts and Figures 2020 and its next 5 years, 54p., https://pic.thaiplastics.org/?p=1603

48 Thailand Greenhouse Gas Management Organisation (TGO), 7.2022, Emission Factor (CFP), accessed 9.10.2024, https://thaicarbonlabel.tgo.or.th/index.php?lang=TH&mod=Y0hKdlplVmpkSE5mWlcxcGMzTnBiMjQ9

49 Ministry of Natural Resources and the Environment (2022) Thailand's Fourth Biennial Update Report, 20p., https://unfccc.int/documents/624750

มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (EJF) มีพันธกิจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลก และปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในการมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

EJF ทำงานในระดับนานาชาติ โดยมุ่งให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่ยั่งยืน เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน เราสืบสวนและเปิดโปงกรณีการละเมิดสิทธิ และสนับสนุนผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อม ชนพื้นเมืองดั้งเดิม ชุมชน และสื่อมวลชนอิสระในการต่อสู้กับความอยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ของเรามีเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตที่เป็นสันติ เสมอภาค และยั่งยืน

EJF มีทีมงานในเบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี กานา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ไลบีเรีย เซียร์ราลีโอน เกาหลีใต้ ไต้หวัน ไทย และสหราชอาณาจักร ทีมสืบสวน นักวิจัย ผู้สร้างภาพยนต์ และนักรณรงค์ของ EJF ทำงานร่วมกับเครือข่ายรากหญ้าและผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมทั่วโลก

การต่อสู้เพื่อสร้างความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมของเราครอบคลุมประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์มหาสมุทร ป่าไม้และสัตว์ และการปกป้องสิทธิมนุษยชน

การรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษพลาสติกในทะเลในประเทศไทยและอินโดนีเซียของ EJF ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิ Paul M. Angell Family Foundation

HEAD OFFICE

Global HQ: 2nd floor Gensurco House,
3-5 Spafield Street, London, EC1R 4QB.
Tel: +44 (0) 207 239 3310
info@ejfoundation.org, www.ejfoundation.org

GLOBAL OFFICES

Belgium, Brazil, Cameroon, France, Germany, Ghana, Indonesia, Japan, Liberia, the Philippines, Senegal, South Korea, Spain, Taiwan, Thailand, and the UK

PAUL M. ANGELL FAMILY FOUNDATION

PROJECT FUNDED BY THE PAUL M. ANGELL FAMILY FOUNDATION